

Edebiyat dersi

Mesele hükümetimizin istediği şekilde halledildi.

Maarif Vekâleti, milli irfan sahasında, çok esaslı işlerle uğraşılıyor. Bunlardan biri Lisan ve Edebiyat tedrisatına verilmesi lâzım gelen yeni istikametinin tesbiti meselesidir.

Alelum İrfan hayatında edebî kültür hemen bütün tedrisatın temelini teşkil eder. Çünkü, zekâyı "former", eden şey bilgiler, hünerler veya marifetler değildir, edebî kültürdür. İnsan, ancak bunun sayesinde bildiklerini söylemek, fikirlerini ifade etmek, hülâsa bütün müktesebatını kıymetlendirmek imkânını bulabilir.

Bir mühendise, bir hekime, bir kimyakere edebiyatın ne lüzümü var demeyiniz. Edebiyattan mahrum bir mühendis, bir hekim, bir kimyaker yağı tükenmiş birer makineyi andırır ve randmanını vermek için başka bir elin gelip kendini işletmesini bekler. Onun içindir ki her ilmin bir edebiyatı, yani bir sentez'i vardır, ve, sentezi olmayan bilgiler hederdir. Bizde, şimdiye kadar, muhtelif bilgi şubelerinde, Avrupa mânâsı ile büyük âlimler yetişmemesinin yegâne sebebinin, biz, irfan hayatımızdaki edebî kültür noksanına hamlediyoruz.

Gerçi, ötedenberi, muhtelif dereceli mektep programlarında edebiyat dersi diye bir şey mevcuttur. Fakat bu ders o kadar fena ve o kadar eski usullerle okutulmakta idi ki, bundan, fayda yerine ancak zarar hâsıl oluyordu. Bu tarz edebiyat tedrisi müsbet zekâlı çocuklara edebiyattan nefreti, ve hayalî kâfalar da bir nevi yavan ve adi teşâür hevesi vermekten başka bir şey yaramıyordu. Osmanlı edebiyat tarihinden bir takım kötü misaller, hayide bir yığın tetorik kaideleri, şuradan buradan alınmış mânâsız bazı estetik düsturları ve muallimlerin şahsî zevkleri... İşte, sanırım, şimdiye kadar edebiyat dersi namına Türk çocuğunun, Türk gençinin dimağına yığılmış şeyler bundan ibaretti.

Halbuki, bîa'im, edebî kültürden anlayacağımız mânâ büsbütün başka olmalıdır. Zekâyı, terkip ve tahlil kudretini veren bilgilerin hepsine birden edebî kültür namını vermek ve ders programlarında buna göre tadilat yapmak lâzım gelir.

Bu tadilat, her şeyden evvel Yunan ve Latın edebiyatları tarihinin mufassal bir surette okutturulmasını icap ettirir. Günün birinde, bazı liselerimizin son iki senelik tedrisatına Latince ve Yunanca dersleri ihdas edilinceye kadar, hiç değilse Hummanite zevkini tarih yolundan Türk gençlerine verebilirsek medeniyete doğru mühim bir adm atmış oluruz.

YAKUP KADRI

Türk - Yunan donanmaları

ATINA, 2 (Hususi) — Bura daki salâhiyetler mahafil Türk - Yunan donanmaları arasında müsavatsız temini rivayetlerini mevsimsiz buluyorlar.

Yunan mahafil bahriyesinin hafif sefaının ne dereceye kadar büyük harp gemilerinin yerini tutacağını tetkik ettikleri söylenmekle beraber itilâf esasları müzakerat esnasında müteahhassızlar tarafından tesbit olunacaktır.

Mektepliler müsabakası

65 inci hafta başladı

65 inci hafta başlamıştır. Gazetemizde çıkan haberlerden en mühimini seçip cumartesi akşamına kadar müsabaka memurluğuna gönderiniz. Neticeler pazar günü neşredilecektir.

Bitaraf aza: M. Holstat, M. İtvas

İstanbulda 90,000 ru ma vesika verilecek

T. Kâmil B. bugün hükümetten aldığı talimatı getiriyor.

Bitaraflar Türk noktai nazarının aleyhine hareket ettiler mi?

İkinci murahhasımız Nebil Bey

İstanbulda bulunan Türk tabiiyetindeki Ortodoks Rumlara, son itilâfname mucibince etabli vesikası tevzii için Muhtelit mübadele tali komisyonu tarafından neşrettirilen tebliğden istifade edecek rumlarmıktarı altmış bin kadardır. Evvelce

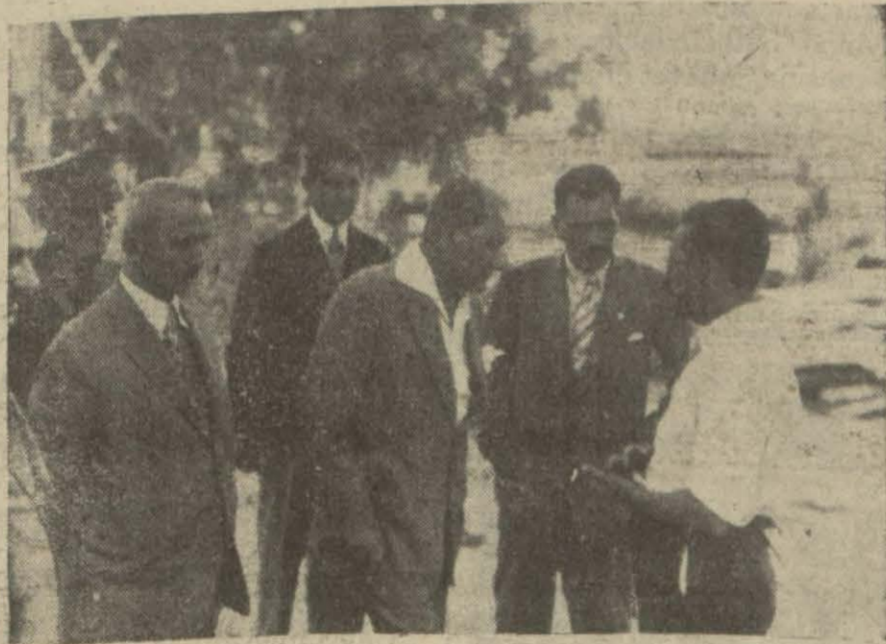
etabli vesikası olan Rumların 27,500 olduğu anlaşılmıştır. Komisyonun tebliği ile etabli vesikası almağa davet edilen Ortodoks Rumların isimlerini muhtevi listeler her mmtakada polis merkezleri tarafından hazırlanarak tali mübadele komisyonuna tevdi edilecektir.

Komisyonun bu husustaki kararı polis merkezlerine vilâyet marifetile bildirilerek istihzarata başlanması emredilmiştir.

Mübadele komisyonu, bir takım çok masraflı fuzulî ekipeler teşkilini yerine mahallî polis teşkilâtının bu işle meşgul olmasını tasvip etmekle Türk he yeti murahhasasının noktai na zarı kabul etmiş olduğundan ayrıca ehemmiyetli teşkilât yapılmıyacağı tahakkuk etmiştir.

Nasıl yapılacak?

Yalnız polis merkezlerinin göndereceği listeleri süratle tetkik ve etabli vesikası tevziine şimdiki tali mübadele komisyonu (Mabadi beşinci sayfada)

Gazi Hz. Kâzım ve İsmet Paşalar Hz. ile birlikte köşkü nakleden mühendislerin izahatını dinlerken

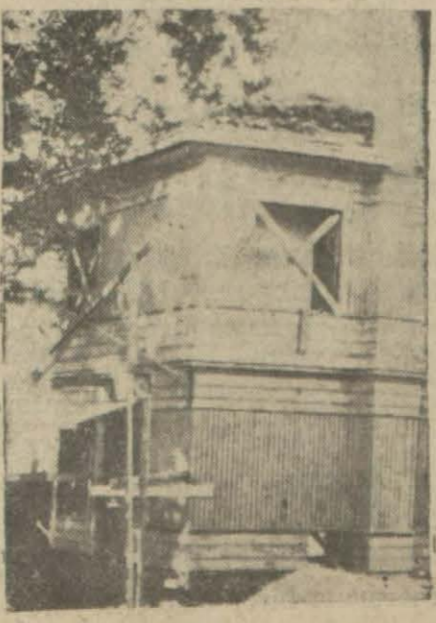
Gazi Hz. nin köşkleri

Ahşap kısmında bir kaç güne kadar nakline başlanacaktır

Gazi Hz. nin Yalovadaki köşklarinin beton kısmı sahile doğru 8 metre ileriye çekilmesi fen âleminde oldukça mühim bir hâdise teşkil etmektedir. Köşkün ahşap kısmı da önümüzdeki persembeye kadar nakledilecektir.

Emanet fen heyeti bu münasebetle Yalovaya bir tenezzüh tertip ederek şehrimizde bulunan bütün mühendis ve mimarları iştirake davet etmiştir.

Yalovaya persembeye günü gi dilecek ve aynı gün içinde köşkün nakil amelîyesi davetli mühendisler huzurunda icra edilecektir.

Nakledilecek olan köşk.

Dayak..

İşkence yapan polisler mahkûm oldular

Ağırcezada şayanı dikkat bir celse..

Aksaray polis merkezinin Haseki mevkiinde Mehmet Ağa isiminde birine işkence yapmak la maznun polis Ahmet, Muharrem, ve Mahir Ef. lerin dün Ağırceza mahkemesinde muhakemeleri intaç edilmiştir.

Üç maznun polis müdafaalarını yapmışlardır. Heyeti hikime bir müddet müzakereden sonra maznun polislerin Mehmet ağayı 12 gün müddetle işine mani olacak surette vazife esnasında dövdükleri sabit olduğundan hareketlerine temas eden 243 üncü maddeye tevfi kan 3 er ay müddetle Ağırceza reisi detle hapislerine Hasan Lütfi B ve altışar ay müddetle memur-yetten mahrum bırakılmalarına karar verdi.

Reis Hasan Lütfi B. mahkûmlara kararı tebliğ ederken şu şayanı dikkat sözleri ilâve etti:

— Hadi oğlum bu size ibret olsun. Cümhuriyet devrinde bu gibi eski usuller cari olamaz.

Dayak memnudur. İdam mahkûmuna bile dayak atamazsınız, ancak nasihat etmekle mükellefsiniz....

Yalova balosu

Gazi Hz. nin huzur ile baloyu şereflendirmeleri muhtemeldir.

Seyrisefain idaresi 7 ağustos perşembe günü Yalova kaplıcalarındaki gazinonun büyük salonlarında mükellef bir balo verecektir. Balonun hazırlıkları ikmal edilmiştir.

Baloya şehrimizin güzide aileleri bir çok mebuslar davet edilmişlerdir. Gazi Hz. nin huzurlarile baloyu şereflendirmeleri de muhtemel görülmektedir.

Iran tahtı

Hasan Han ısrar ediyor..

Sabık İran şahının biraderi Mehmet Hasan Han Pariste neşrettigi yeni bir beyannamede demektir ki:

— İlk beyanname memi tekzip eden ve güya salâhiyetler bir membasa atfedilerek temmuz 23 te neşredilen muhteranın hakiki mahiyeti tasrih edilmelidir.

Kaçar hanedanını iskat eden 31 Hasan Han teşrinievvel 925 meclis kararını vermek hususunda İran mebuslarının sıfatları yoktur.

Zira bu heyet, teşri mahiyette vazife görmek için intihap edilmiştir. Aynı zamanda kanunu esası mucibince meşrutiyet ve Kaçar hanedanına sadakat yemini etmiş olan mebuslar bu kararlarını süngü kuvveti altında vermişlerdir.

Esasen bu tarzı hareket, reyler verilmeden evvel bir mebus grupu tarafından protesto edilmiş ve bu grup meclisi terketmiştir.

İşte, bu esbattan dolayı İran tahtı üzerindeki hukukunda ısrar ediyoruz.

Sultan Hamit

Milliyet pek yakında çok mühim ve tarihi kıymeti haiz bir eserine neşrine başlayacaktır. Bu eser:

Tahsin Paşa

nın hatıralarıdır. Tahsin paşa Sultan Hamidin Başkâtibi idi ve mabeyinde bu vazifeyi 15 sene devamlı bir surette yaptı. Şimdi paşa orada bütün gördüğü, gördüğüne kaydettiği hatıralarını tasnif etmiş ve "Milliyet" için yazmıştır.

Sultan Hamit

Tahsin paşanın hatıralarını topladığı kadar Sultan Hamidin bütün hayatını ve saltanatı zamanındaki başlıca vekayii kaydedecektir. Sultanın çocukluğu, gençliği Padişahlığı ve bütün sarayın iç yüzü bu hatıralarda nakledilecektir.

Sultan Hamit

"Milliyet" okuyucularının zevk, merak, alâka ve heyecanla okuyacakları bir eser olduğu kadar Osmanlı tarihî noktasından da çok mühim olacak; Sultan Hamit ve Onun sarayı için ilk defa en salâhiyetler bir surette ortaya konmuş malûmat ve müşahedeler olacaktır.

PEK YAKINDA...

Asılsız haberler

Hakkı Şinasi Paşa tekzip ediyor

Dünkü akşam gazetelerinden biri Pendikte belediye intihabı yapılarak 12 kişi intihap edildiğini ve bunlar meyanında iki de Hanım bulunduğunu haber vermekte idi. Dün firka müfettişi Hakkı Şinasi Paşa bir muharririmize şu izahatı vermiştir: — Böyle bir şeyin aslı yoktur. Daha intihaba çok zaman vardır. Ancak Eylülde defterler asılacak ve belki Teşrinievvel bidayetinde de intihap başlayacaktır. Ne intihap yapılmıştır, ne de tesbit edilmiş namzet vardır.

Tevfik Hâdi Bey

ANKARA, 3 (Telefonla) — Emniyeti umumiyeye müdürlüğüne tayin olunan Mardin valisi Tevfik Hâdi B. yarın buraya gelecektir.

Yarınki nushamızda

Ruşen Eşref Beyin yaz tahassüslertinden nefis bir yazısı: Ateş balıkları

Son vaziyet nedir?

Hudutlarımız dahilinde hiç bir hadise kalmamıştır..

Emniyetimizin temini için icap eden bütün tedbirler alınmıştır.. Cevap bekliyoruz..

ANKARA, 3 (Milliyet) — Şark hudutlarımız dahilinde en küçük bir hâdise bile kalmadığı resmen teyit edilmektedir. Şark vilâyetlerimizde tam ve mutlak bir sükûn vardır.

Ağırdağı meselesine, hududun gayritabiî vaziyetine ve emniyetin bilâkaydışart tahakkuku keyfiyetine gelince, bu hususta İran hükümetine tevdi edilen notanın cevabı beklenmektedir. Alınan hususi malûmata göre İran hükümeti no tamızı tetkik etmiş ve cevabını hazırlamağa başlamıştır. Bu cevabın bugün yarın hükümetimize tevdi beklenmektedir. Cevabın arzumuz dahilinde ve noktai nazarımıza işte mahiyetinde olması muhtemeldir. Aksi vaziyet esasen her hangi bir surette bizi tatmin etmekten uzak kalacak ve binnetice emniyetimizin temini ve meşru müdafa haklarımızın istimali için icap eden tedbirlere tevessül zarureti hâdis olacaktır. Bu itibarla da İran hükümetinin temenniyat ve teklifatımız üzerinde daha temkinli bir hattı hareketi takip edeceği ümit edilmektedir.

Bir şehit

Kıymetli bir zabitanımız şarkta şehit düştü

Murat tepenin ismi Şükrü Bey tepesi oldu

Şarktaki hareket esnasında şehit düşen kıymetli zabitanımızdan olup "Bu günün zabiti" isminde bir eser vücuda getirmiş olan Şükrü Beyin Şarktaki hareket esnasında şehit düştüğü tesessüle haber alınmıştır. Şükrü Beyin Piyade mecmuasında da makaleleri intişar etmiştir. Bu kıymetli zabitanımız Murat tepesi denilen mevkide

Şükrü Bey asilere karşı şiddetli bir hareketi idare esnasında bölüğü hücumu teşvik ederken kalbinden aldığı yara ile şehit düştüğüdür. Bu tepeye Şükrü Bey tepesi ismi verilmiştir.

Merhum zevcesine üç evlâdını necip Türk milletine emanet bırakmıştır.

Yeni vapur

Felemenkten alınan vapur geliyor

Seyrisefain idaresinin Felemenkten aldığı vapurun memleketimize müteveccihen yola çıkarıldığını yazmıştık. Vapur hakkında idareye mütemmin malûmat gelmiştir. Haber verildiğine göre yeni vapur, İstanbul - İskenderiye hattı için çok elverişlidir. Çünkü sıcak denizlerde seyrüsefer yapabilmek için âdetden bazı şeraiti haizdir.

İzmir vapuru gibi bu da Cava hattı için inşa edilmiştir.

Sadullah Bey

Seyrisefain umum müdürü Sadullah B., dün akşam Yalovaya gitmiştir.

Amerikada Zaro Ağaya binlerce dolar teklif edilmektedir

(Gazetelerden)

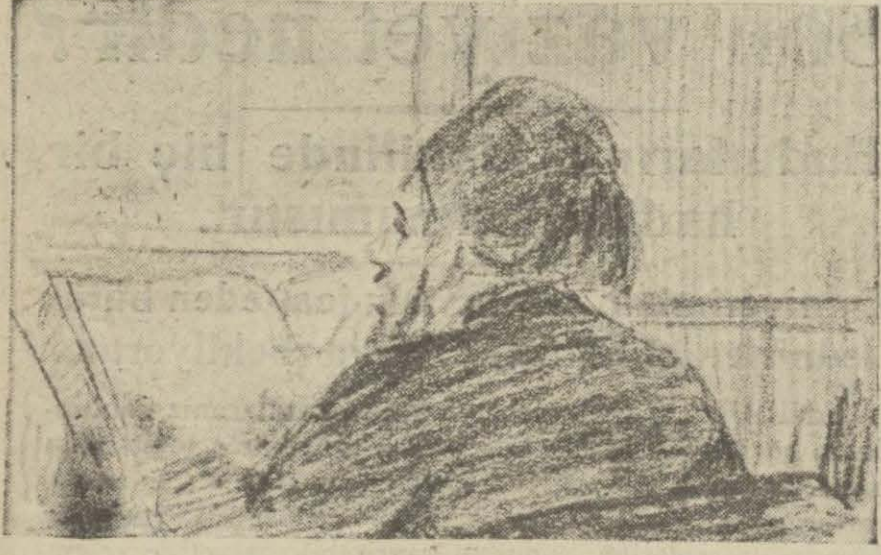
Nasıl gitti? Ne halde dönecek?

"Milliyet'in tarihi tefrihası: 57"

Fırat nehrinde vapur!

İngilizlerin bir asır evvelki mühim bir projeleri.

İngilizlerin Mehmet Aliye karşı git gide faal bir rol oynamaya başlamaları ve Mısır işlerine bundan sonra da görüleceği üzere son derece alaka ile çalışmalarını Mehmet Alinin her teşebbüsünde İngilizlere danışmak itiyadında olmasından ileri geliyordu. Eskidenberi İngilizlerin himayesini istiyen, fakat bunu elde edemeyen Mehmet Ali nihayet bunların her işe karışmalarına yol açacak bir vaziyet ihdas etmiş oluyordu.

Mehmet Ali İngiliz himayesi peşinde koştuktan hiç bir zaman geri kalmamıştır. Hatta ordusunu İngilizlerin emri altına koymak teklifinde bile bulunmuştur. Fakat İngiltere eskidenberi Mehmet Alinin kuvvetini arttırmak değil, bilakis zamanı gelince büsbütün ezmek istediği için böyle bir teklife de nezaketle bir cevabı ret vermekle iktifa etmiştir.

Ticari menafi

Londranın siyasetini iyice anlamak için İngilizlerin ticari menfaatlerini pek çok hesap etdiklerini hatırlanarak çıkarılmak icap ediyor. İngiltere Mısırın ticari ve iktisadi sahalarında da inkişafını istemiyordu. Mehmet Aliye karşı Babiâliyi himayede İngilizlerin ticari ve iktisadi menfaatleri az kuvvetli değildi. İngiliz ticareti Şarkta, yani Padişahın emri ve nüfuzu altında bulunan yerlerde büyük müsaadelerle mazhar olmuştu. O kadar ki dünyanın diğer taraflarında bulamadıkları müsaadeleri buralarda bulmuşlardı.

Diğer taraftan İngiliz sübnesi de imtiyazlar verilmişti. İngiliz tebaasının, İngiliz ticaretinin mazhar olduğu bu müsaadeler dururken Londra hükümetinin kolay kolay Babiâliyi feda edemeyeceği anlaşılıyordu.

Çünkü Osmanlı imparatorluğu Mehmet Alinin eline geçtiği takdirde büsbütün kuvveti artacak olan Mısır Paşasının İngiliz imtiyazlarına dokunmayacağı kim temin edilebilir?..

Siyasi ve ticari menafii hesap eden İngilizler İstanbulda Rusya'nın nüfuzunu kaldırmak ve Mehmet Aliye karşı müşterek bir siyaset takip etmek için Babiâli ile anlaşılıp birleşmeğe karar vermişlerdi.

İngilizler Mısır ve Mehmet Alinin eline geçmiş olan yerleri hakkında ne düşündüklerini pek güzel gösteren bir takım metalipte bulunmakla işe başladılar denebilir.

İngilizler Antakyadan itibaren Halep'ten Fırat nehrine kadar bir araba yolu yapılmasını ve Fırat nehri üzerinde münasip görülecek yerlerde İngilizlerin havuz inşa etmelerine müsaade edilmesini istiyorlardı. İngilizler Hindistan yolu itibarıyla Fırat nehrine çok ehemmiyet veriyorlardı. Süveyiş kanalı henüz açılmamıştı. Fırat nehrinde iki vapur işleterek Antakya ve Halep'ten Fırat'a kadar yapılacak kara yolunda nakliyatı yaparak ondan sonra da Fırat'taki vapurlarla Basra körfezine inmek ve bu suretle Hindistan münağalâtı için Ümit burnundan dolaşacak yerleri mesafiyi azaltmak istiyorlardı. Fırat üzerinde vapur işletilecek olanlar İngiliz zabıtları idi.

Maksadını ticari münağalâtı kolaylaştırmak perdesi altında

hiç şüphesiz istikbale matuf askerî bir takım emeller takip etmekte.

Mehmet Ali bunu kabul etmedi. Kendisinin Babiâliye merbut olduğunu söyleyerek oraya müraacaat edilmesini lâzım geldiği cevabını verdi.

İngilizler bunun için Babiâli'den bir ferman almışlardı. Fakat bunu elde edemeyen Mehmet Alinin İngilizlere verilmesi muvafık olup olmayacağını tayin etmen için Mısır ve Bağdat Paşalarına ait olduğunu da kaydediyordu. İbrahim babasına yazdığı bir mektupta bundan bahsederken İngilizler bu suretle Fırat nehri üzerinde tahkimat yapmak imkânını elde ederlerse kendisinin ve babasının korktuğu şeyleri yapmış olacaktı, bunun için Babiâli ile anlaşılmağa gelince geçen harbin iki taraf arasında açtığı uçurum çok büyük olduğu için bu itilâf imkânsızlığını söylüyordu.

Maamafih İngilizlerin bu teşebbüsleri karşısında müştereken hareket etmek için mahallindeki Türk ve Mısır memurları arasında kendiliğinden bir itilâf hâsıl olmuş demektir. İngilizlere Fırat nehri üzerinde vapur işletmek müsaadesi verilince bu vapurları himaye ve muhafaza için silâhlı kuvvet buldurulması ve neticeten bu kuvvetlerin İngiliz olmasına da müsaade edilmesi icap edecektir.

Fakat İngiliz teşebbüsü suya düştü. İngilizler de bundan vazgeçmiş görünerek taleplerini tekrar etmediler.

Fakat bu İngilizlerle Mehmet Alinin arasında bir kat daha açılmaktan geri kalmamıştır. İngilizler ile Mehmet Ali arasında siddetli bir çarpışma olacaktır. Bu içtinabı kabul olmayan bir şeydir.

İran şahı, kendi eline yazdığı bir mektubu Mehmet Aliye göndermeğe ve bu suretle Mehmet Ali ile dostluk tesis etmeğe karar vermişti. Fakat Tahrandaki İngiliz sefiri bundan telâşa düşmüş, bundan vaz geçmesini şahıtan talep etmiştir. İran Şahının mektubunda kendisinin "mahrem fikir ve emellerini bildirmek, üzere Mirza Cafer Hanın gönderildiği yazılıyordu. İngiliz sefiri Cafer Hanın gönderilmesine mâni olamadı. Hiç olmazsa mektupta bu "mahrem fikir ve emeller, sözlerini kaldırmak için uğraştı.

İngilizler için bu da az telâş münib olmamıştır.

Fırat üzerinde Deir mevkiinde tahkim için Mehmet Ali tarafından emir verilmesi de İngilizleri kızdırmıştır. Çünkü burası Suriye hududu haricinde mühim bir noktadır Mehmet Ali tarafından tahkim ettirilmesine lâzım kalamamıştır.

Hülâsa İngilizler artık her vesile ile Mehmet Ali aleyhinde faaliyetten geri kalmıyorlardı. Mehmet Aliye olan kin ve husumetleri hasebile Babiâli ile anlaşmakta gecikmediler.

Maamafih İngilterenin Babiâliyi Rusyadan ayırarak için sarfettiği gayret ve faaliyet bit-tabı Çarın nazarı dikkatinden uzak kalmamıştır. Hünkâr İskelesi Muahdesinin git gide kuvvetini kaybettğini görüyordu. Çar bir taraftan da bu muahede

HARİCÎ HABERLER..

Uzak bir yerdeki intihabat

İngiliz İmparatorluğunu şiddetle alâkadar ediyor.

Hangisi?..

Londra Hükümetine yeni müşkilât

Canada (Kanada) da umumî intihabat yapıldı. 926 danberi iktidar mevkiinde bulunan ahrar fırkası mağlûp oldu. Muhafazakârlar büyük bir ekseriyet kazandılar. Canada bize uzaktır. Oradaki intihabatın neticesi şu veya bu olmasında bizim için ne ehemmiyet var?.. Bu böyle olmakla beraber İngiliz imparatorluğunun umumî siyasetine nasıl lâkayt kalmamıza bugün Canada intihabatının bu siyaset üzerindeki tesiri de hesaba katılmak icap eder.

İngiliz imparatorluğu büyük bir iktisadi mesele ile meşguldür. İngilterede olduğu gibi, Canada'da da mücadele himaye ve serbestii mübadele etrafında cereyan etmektedir.

Bundan evvelki ahrar fırkası himaye usulüne gitmek mecburiyetinde kalmıştı. Yerine gelen muhafazakârlar da himaye yoluna gitmekten başka bir şey

Yeni Başvekil M. Bennett

yapamayacaktır deniyor. Çünkü başka memleketlerde Canada mallarına karşı ağır gümrük tarifeleri tatbik edilirken Canada himaye usulünden başka ne çare bulabilir?.. Bu böyle olunca şimdiki ahrar hükümeti daha ziyade himaye siyaseti takip edecek değil başka memleketlere hatta İngiltereye karşı da bundan vazgeçemeyecektir. Şu halde önümüzdeki ay Londrada toplanacak İmparatorluk konferansında muhafazakâr Canada murahhasları İngilterede serbestii mübadele taraftarlarına karşı metin bir cephe alacaklardır. Bunlar kendi menfaatlerini İngilterenin menfaatlerine feda etmeyeceklerdir. Londra hükümeti için bu yeniden bir takım müşkilâta yol açacaktır.

Tehlike var mı?

LONDRA, 3 (A. A.) — M. Herriot, Referee gazetesinde neşrettiği bir makalede pancırma nizam'ın sulh davası için bir tehlike teşkil ettiğini bildirmekte ve Alman demokratların muavenetini celbe çalışmaktadır.

nin kuvvetini iade etmek istiyordu.

Ruslar İngilizlerin Babiâli nezdindeki faaliyetinden kuşkuluyorlardı. Onun için Rus sefiri Sultan Mahmut'un Hariciye Nazırlarından, Reis Efendiden iza hat istemiş, Reis Efendi de şu tarzda bir cevap vermişti:

— Mehmet Ali bizim endişelerimizi arttıracak hiç bir şeyden geri kalmamaktadır. Onun için bizde Mehmet Aliye karşı İngilizlerin yardımından istifadeyi düşünmüyoruz. Fakat Babiâli ile Rusya devleti arasındaki ittifakı zerre kadar ihlâl edecek her hangi bir muahede akti asla mevzu bahis değildir.

(Bitmedi)

Fransada

Malî vaziyet

Nazır çok nikbin görünüyor

EPİNAL, 2 (A. A.) — Vosges ziraat odası tarafından dün akşam verilen bir ziyafette Malîye nazırı M. Paul Reynaud, bir nutuk söylemiştir. M. Reynaud hazinenin vaziyetinden bahsettiği sırada muhalefetin mebusan meclisinin bazı lâyhaları hakkında yapılan müzakereler esnasında aldıkları vaziyetini itiraf etmiş, borsaya ait M. Reynaud meselelere de temas ederek Paris borsasında muamele gören mütehavvil iratları ehsam krizininin 1926 senesindeki nispetle iki misli arttığını söylemiştir.

Bundan sonra nazır, hazine mevcudününün milyarderadesinde eksilmesinin malî vaziyeti zâfa uğratmayıp bilakis kuvvetlendirdiğini çünkü bu paradan 4 milyarlık bir kısım Fransız borçlarının itfasına ve geri kalan 4 milyarın da demiryolları, posta telgraf ve telefon bütçelerine tahsis olduğunu beyan etmiştir. M. Reynaud, Fransaya bir senebeneri yapılan altın ithalâtının Fransız bankasının 36 milyar ibaret olan altın mevcudünü 45 milyara çıkarmış olduğunu dahi ehemmiyetle zikretmiştir. M. Reynaud, Fransa hükümetinin memleketi ecnebi ehsam kabul etmemesinin Fransız tasarruf erbabını muhakkak zararlarına uğramaktan korumak maksadından ileri geldiğini söyledikten sonra büyük piyasalar arasında iktisadi tesanüt lüzumunu ilk olarak hükümetin takdir etmiş olduğunu, Fransız piyasasının vaziyetinin düzelişini iyileşmesini diğer piyasaların ne bir vaziyete düşmesinden beklemeğe doğru bir siyaset olamayacağını tasrih ederek demiştir ki: "İnfirad siyaseti daima meşum neticeler doğurur. Her türlü tefevvuk iddiası tehlikeli addolunabilir. Medeniyeti korumak için milletlerin birbirine yardım etmeleri lâzımdır. Şüphesiz yolumuzun üstünde bir takım müşkilâta karşılasacağız. Fakat, vereceği kararlarla bize müzaheret edecek bir

Hindistanda

Mecruhlar

Yeniden 276 kişi yaralanmıştır

BOMBAY, 2 (A. A.) — M. Patel ile diğer bir kaç liebrin bu sabah tevkif edilmesi üzerine yüzlerce kimseden mürekkep bir kafil polisin memurlarını hırpalamak istemiştir. Çarçabuk gönderilen takviye müfrezeri nümayişçilerin üzerine doğru yürümüştür. 276 kişi yaralanmıştır.

Türkiyenin ticareti

Londradan yazılıyor: Ankara'da bulunan İngiliz sefaretî ticaret memuru tarafından yazılan bir raporda Türkiyenin ticaret müvazenesinin mahsulünü fenalığı hasebile bozulduğu bildirilmektedir. Geçen sene ihracat 155 milyon Türk lirası, ithalât 255 milyon Türk lirası idi. Raporda hükümetçe Türk parasının düşmesine mâni olmak için alınan tedbirlerin müessir olduğu zikredilmekte ticari müvazenesinin karışık olduğu ilâve edilmektedir.

ekseriyet memleketin menfaatlarını fırka menfaatlarından üstün tuttuğu müddetçe bütçe müvazenesini bozma için yapılmış laca khücumlar kolaylıkla bertaraf edilecek ve Fransız malîyesinin emniyeti muhafaza kılınacaktır...

Fransa - Lehistan

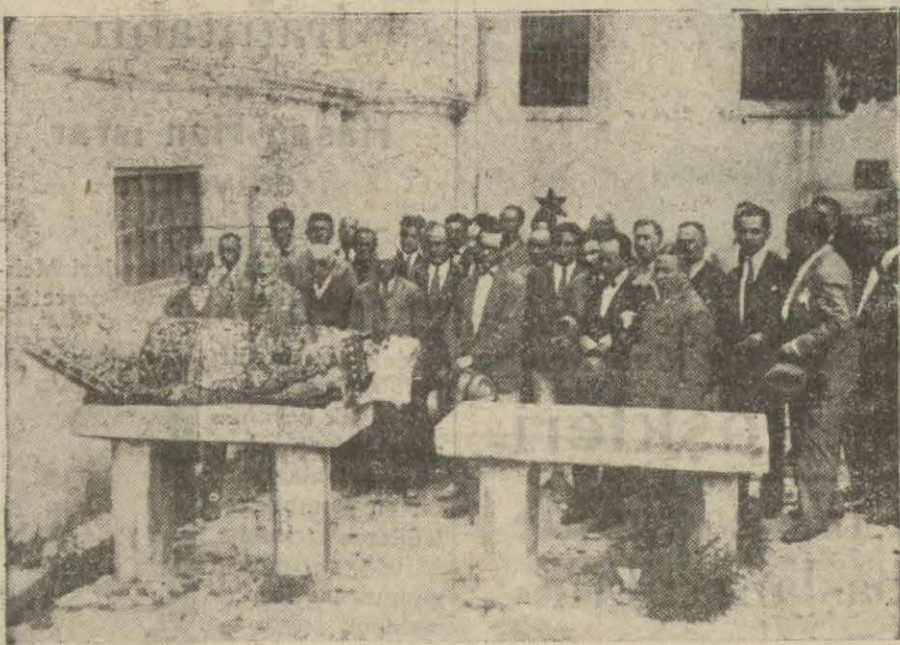
PARİS, 3 (A. A.) — Lehistan ile Fransa arasında hava seferleri hakkında yapılan mukavele imza edilmiştir. Bu mukavele bir Fransız ve bir Leh şirketi tarafından tesis edilmiş olan hava hatlarının mütekabiliyet esasına riayet edilmesine ve postanakliyatında bazı teshilât gösterilmesine dair ahkâmı havi bulunmaktadır.

Grev aleyhinde

LİLLE, 2 (A. A.) — Roubaix ve Tourcoing'daki serbest sendikaları kabul ettikleri bir karar suretinde umumî grev aleyhinde bulunmuşlar ve âzaları nı çalışmaya davet etmişlerdir.

Gönderilen altın

LONDRA, 3 (A. A.) — Finansial Taymis gazetesi İngiltereden Fransaya 800 milyon frank kıymetinde altın gönderilmiş olduğunu yazıyor.

Üstad Fehimin cenazesi musalla taşında

San'atkâr Fehim'dün ebediyete tevdi edildi

Üstad Fehimin cenazesi dün Aksaraydaki evinde toplanan merhumun talebesi olan san'atkârların omuzları üstünde kaldırılmıştır. Cenaze namazı kılınktan sonra islemeli bir atlatla sarılan san'atkârın tabutu li-man şirketinin bir motörle Büyükkadaya götürülmüştür. Adada toplanan müvazavi fakat samimî bir kalabalığın ellerinde merhum muvahhidin kabri

yanına defnedilmiştir. Üstad Fehimin tabutunu ebedî istirahat gâhına kadar teşyi edenler arasında: Darülbeydi san'atkârları ve Rasit, Rıza Beyin tarafından bazı artistler, üstadın eski sahne arkadaşlarından birkaç san'atkâr vardı. Darülbeydi, Güzel San'atlar Birliği üstadın mezarına birer buket koymuşlardır.

Son Haberler

İki dost millet gazeteci

Varnada gazetecilerimiz şerefine ziyeler verildi, kaaşılıklı nutuklar söylendi.

VARNA, 3 A. A. — Türk gazetecileri heyeti dün gece saat 10 da Varnaya geldiler. Heyet seyahati esnasında yol üzerindeki kasabalarda halk tarafından samimî tezahürlerle karşılanmış ve buketler takdim olunmuştur.

Heyet şerefine gece, Ziraat nazırının da hazır bulunduğu hususî bir ziyafet verilmiştir. Bugün de öğleyn Gazeteciler federasyonu tarafından resmi bir ziyafet verilmiştir. Bu ziyafette federasyon reisi, Hakkı Tarık Bey ve Bulgar Ziraat nazırı tarafından nutuklar söylendi.

Nazır nutkunda Gazi H. nin Bulgar hakkındaki beyanatından bahsetmiştir. Bulgar gazetecileri, Jechistan matbuatı ile tesanüt ve teşriki mesailere derek üç memleket memleketi müşterek menfaat daha muntazam ve devlette müdafaasına çalıştımın edeceğ birer teşebbüs cude getirmek tasavvurlar.

Program salı gününe burada kalmarak çarşamba Sofyaya varılacak tertip edilmiştir.

Facia ile biten bir av

Sovyet sefaretî Başkâtibi gölde ördek avlanırken boğuldu

ANKARA, 3 (Telefonla) — Sovyet sefarethanesi başkâtibi M. Jüst bir arkadasile beraber dün gece saat ikide Ankara yakın Gökbaşı mevkiine avlanmak için gitmişler ve gölün etrafına yayılmışlar. Sabahleyin av mahalline gelen arkadaşları Jüst'ü bulamamışlardır. Derhal taharriyat yapılmış ve görülün izlerden, Jüst'ün vurduğu bir ördeğin ardından soyunarak girdiği ve gölün derininde dolayısıyla bir daha göldemirrar boğulduğu anlaşılmıştır. Hadiseye zabıta ve mümülük vaziyet etmiştir. yet jandarma kumandanı Nâsir B. ler mahalli vak'aderek tahkikat yapmışlar. Jüst'ün cesedi bulunmamıştır.

Sivas pulları

ANKARA, 3 — Sivas demiryollarının açılması münaşebeti ile bir hatıra olmak üzere şursajlı pullar çıkarılmasına karar verilmiştir. Pulların üstüne sürüş olarak 30 ağustos tarihi ile Sivas kelimesi yazılacaktır.

Yeni pullar 30 ağustosta tedavüle konulacaktır. Pulların nefasetine ve kolleksiyon album rağbetine mazhar olması için bilhassa itina edilmelidir.

Komünist beyannameleri

İzmir 2 — Mahallelerde, evlerin duvarlarında komünist beyannameleri yapılmıştır. Bunlar "Türkiye komünist fırkası merkez heyeti" imzasını taşımaktadır. Posta ile müesseselere gönderilmiştir. Şimdiye kadar 5 tevkif vardır. Tüccardan Kâzım su kumpanyası kâtiplerinden Nusret garson İsmail tevkif edilenler arasındadır.

Müddei umumî muavini polis müdürü mevkufların ifadelerini almıştır. Mehmet Ziya ifadesinde duvarlara yapılmış beyannameleri kaptan Ahmet Beyden aldığını iddia etmiştir. Tahkikata devam edilmektedir.

Tayyare bayramı

ANKARA, 3 (Telefonla) — Tayyare cemiyeti 30 ağustos bayramı için hazırlığına başlamıştır.

Koyun hastalığına karşı tedbir ANKARA, 3 (Telefonla) — Koyunlarımızda büyük veridiren Gene hastalığına karşı la buluşukluk yapmasına önlemek için baytar mektebi derslerinden bakteriyoloji öğretmenleri Nâsir B. bugünlerde tektik bulunmak üzere Karacabey'e gitmişlerdir.

Harici ticaret bürosu ANKARA, 3 (Telefonla) — İktisat vekâletince tesis edilen harici ticaret bürosu bu ay sonuna kadar ikmal olacaktır.

Yunan emvali

Sahiplerine verilecek Yunan emlâki

İstanbulda vaziyet edilen emlak 1200 parça kadar var..

Yakında sahiplerine iade edilecek olan İstanbuldaki vaziyet edilmiş Yunan emlâki 1200 kadardır.

Gayri mübadiller tevziat komisyonu emrinde bulunan bu emlâkin ancak 960 parçasından istifade edilebildiği ve şimdiye kadar bundan bedeli icar olarak temin edilen paranın 300 bin küsur liradan ibaret olduğu ve tahsiline teşebbüs olunan miktarım kira paralarının 150 bin liranın kalığı olduğu anlaşılmuştur.

Vaziyet edilmiş Yunan emlâkinin tevziat komisyonuna devrine 1928 senesi temmuzunda başlanmış ve ilk parti olarak 347 emlak teslim olunmuştur.

Komisyonun kısım kısım peyderpey teslim olunan emlak meydanında 60 parça gayri kabili istifade kalmış arsa ile 40 kadar ev harabesi vardır.

Şimdiye kadar musakkafat sahibi gayri mübadillere 70 bin lira tevzi edilmiştir. Arazi sahiplerine iki tevziat henüz bitirilmemiş ve birinci tevziatta 150,000 lira dağıtılmıştır. Son vaziyet üzerine eldeki emlaklar, komisyon müterakim bir li icarların süratle tahsil teşebbüsünde bulunmuştur. lar iade tarihinden itibaren emlak sahibi olduğından emlak sahibini alâkadar edemeyeceği komisyonun teslimi lâzım gelmiştir. Bu emlakten esasen mübir istifade elde edilemediği için iade ile gayri mübadil vaziyetinde esaslı bir tebed olmuyacaktır.

Malûllere cumartesi para veriliyor

Malûller

Cumartesi tevziat başlayacaktır

Komisyon dün toplandı ve son kararı verdi.

Malûl gazilere tevziat komisyonu dün ikinci içtimasını ak ettirdi.

Tevziat için kur'a çekilmiş ve tahsilâtın birinci hafta Aksaray şubesine mensup olanlardan başlanması tesbit edilmiştir.

Tevziata 9 ağustos cumartesi günü başlanacaktır.

İstanbulda tevzi edilecek paranın miktarı 93 bin liradır ve alacaklıların adedi de 800 kişidir.

Komisyon tarafından itiraz olunan mukarrerati aynen yazıyoruz. Alâkadarların dikkatli olmalarını tavsiye ederiz:

TEVZİİN ŞEKLİ

1 — Malûl gazilere yetimlerine ve şehit yetimlerine para tevziine 9 ağustos 930 tarihine müsadif cumartesi gününden itibaren başlanacaktır.

2 — Kur'a sırasıyla birinci hafta (Aksaray) ikinci hafta (Eyüp) üçüncü hafta (Fatih) dördüncü hafta (Süleymaniye) beşinci hafta (Kocamustapaşa) altıncı hafta (Sultanahmet) askerlik şubeleridir. Bu şubelerde mukayyet bulunan malûllerle malûl yetimlerinin ve şehit yetimlerinin haftası içinde müracaat etmeleri lâzımdır. Haftası içinde müracaat etmeyenler en sona bırakılacaktır.

3 — Bu şubelerde mukayyet malûllerle (Malûl yetimlerinin ve şehit yetimlerinin yalnız aile reisleri) maaş cüzdan ve senedi resmi ve sair vesaike ve içki kart vesika fotoğrafını hâminen her gün sabahları saat 9 buçuktan 12 ye kadar vilâyet mektupçuluğunda müteşekkil komisyon müraacaat etmelidirler.

4 — Yalnız berhayat malûllerin evvelemlerde Beyazıtta müteşekkil eski kayıtları ayırma heyeti riyasetine müracaatla ilişkileri olup olmadıklarına dair bir vesika aldıktan sonra müracaat etmeleri lâzımdır.

5 — Keza malûllinden ve malûl yetimlerinden ve şehit yetimlerinden olup ta 10 senelik maaşlarını almış olanlar da İstanbul Zât maaşları muhasebeciliğinden bir vesika alarak müracaat etmeleri muktazidir.

Yeni banka

Epey teklif var, Alman ve İtalyan grupları da müracaat etti

Tesisi taarrür eden sanayi bankası etrafındaki tetkikat hayli ilerlemiştir.

Bankanın tesisi için mütehasısların fikirleri alınmıştır.

Mütehasıslar böyle bir bankanın çok iyi iş yapabileceğini, fakat çıkaracak olan bir milyon lira sermayenin az olduğunu söylemişlerdir.

Diğer taraftan bankaya sermaye koymaya talip olan Fransız grupundan başka bir Alman ve muhtelif teşekkülleri temsil eden bir İtalyan grupu da bankaya sermaye koymak için teşebbüsatına bulunmaktadırlar. Aldığımız malûmata göre bu ay içinde bu iş üzerinde teşebbüsatla bulunmak üzere Avrupaya gidecektir.

Yedek muallimler

Maarif emirleri kongresinde mühim bir karar verilmiştir.

Maarif teşkilâtında münhal yer olduğu zaman yedek muallimlerden biri vazife başına davet edilecektir. Bir muntakada bir muallim hastalık veya herhangi sebepten vazifesine bir müddet gelemese gene yedek muallimlerden biri vekâlet suretilerle o vazifeye çağrılacaktır.

Yedek muallimler ihdasının sebebi tedrisatı bir kaç gün olsun sektyeye öğretmektir.

Bu sene başından itibaren yedek muallim istihdamına başlanacaktır.

Vergi

Adalarda bazı vergi bakayası meydana çıktı

Tahsilâtta ihmalleri görülenler takip edileceklerdir

1930 senesi vergi tahsilâtına devam edilmektir. Kazanç vergisinin ikinci kısım taksitleri de kısmen tahsil olunmuştur.

Defterdar Şefik Bey Adalarda vergi işleri hakkında teftişat yapmış ve bazı vergi bakayası meydana çıkarmıştır.

Tahsilâtta ihmali görülenler hakkında da tahkikat yapılmaktadır.

Beyaz Rus emlakî Hükûmete itina eden Beyaz Ruslara ait emlak listesi tanzim olunmuştur.

Aşî tecrübeleri

İktisat vekâleti baytar müşaviri İsmail Hakkî Bey protoplazma aşî tecrübeleri yapmak için Karacabey harasına gidecektir.

Yeni aygırlar

Yarı ve islahı hayvanat encümeni vastasile mübayaa edilen aygırlardan bir kısmı gelmiş ve Ankara vilâyet deposuna yerleştirilmiştir.

At yarışları

İkinci yazlık at yarışları 8 ağustos cuma günü Veliefendi çayırında yapılacaktır.

Bu yarışların birinci yarışları dan daha mükemmel olacağı tahmin edilmektedir.

Bir içtima

Vali muavini Fazıl, polis müdürü Ali Rıza, polis üçüncü şube müdürü Kerim Beyler dün sabah şehremanetine gelecek valî ve şehremini Muhiiddin Beyle uzun müddet görüşmüşlerdir.

Tütün inhisarı

Behçet Bey izahat veriyor

Tütün inhisar müdürü Behçet Bey idareye ait muhtelif meseleler hakkında şu izahatta bulunmuştur:

İdare meclisi te avün sandığını lâğvetmedi. Esasen bu iş umum müdürlüğe salâhiyeti haricindedir. Vekâletle sorduk. Ben, şahsen sermayesi 1 200.000 lirası bulunan sandığın lâğvına taraftar değilim.

Behçet Bey

Çünkü, her memura bir iki yüz lira düşecektir. Maamafih vekâletin kararı tesbit olunacaktır. Memurlar için alınan ve geri verilen yağların parası da, faizle beraber iade edilecektir. Alâkadarlar borçlu oldukları için vade almışlardır.

Alım işini vasıta ile yapıyoruz. Üç seneye yakın zamandanberi kendi eksperlerimizle yapıyoruz.

Halbuki bu işe başlamadan evvel, söylenen şekilde 700 bin lira komisyon verilmiş.

Liyet sergisinde pavyon işi etrafından dönen dedikoduların mahiyeti şudur:

— Ömer Lütfü, İsmail Müştak, Afif Beyler bu işi taahhüt etmişler, oraya giderek pavyonu yaptırmaslardı. Biz de buradan 1,50 milyon muhtelif cins sigara göndermiştik.

Müteahhithimiz, Bankadan istedikleri sandıkların açılarak istedikleri sigaraların verilmesini istedi. Banka kabul etmedi. Bundan maada diğer bazı meseleler çıktı, müteahhitler döndüler, mukaveleyi feshettik. Yaptıkları pavyonu satın aldık.

Yarın Cibali fabrikası müdürü geliyor. İdare namına satışa başlayacaktır. Esasen teşhir işi başlamıştır.

Varidat hesabını Millet Meclisi bütçe encümenine verilecek. Her sene artmaktadır.

İki sene evvel hükûmete 17 milyon vermekte idik. Geçen sene 22, bu sene 24 milyon verdik. Gelecek sene 25 vereceğiz. Bundan maada 2 milyon liralık borç ödedik. Gümrük fazlası da bu rakamın haricindedir. Masraflar da bu rakamın haricindedir. Masraflar cihetine gelince, eğer böyle bir idare bundan az masrafla idare edilirse ben de indirmeye hazırım

Ekonomi

Sergi..

Büyük hazırlıklar görülüyor

T. Odasındaki heyetler neler yapıyorlar?

11 ağustos ikinci yerli mallar sergisi hazırlıklarına devam edilmektedir. Serginin 22 salonunun hepsinde ihzarat vardır.

Sergi nihayet 7 ağustos akşamı tamam olacak ve o günden itibaren sergiye hiç eşya kabul edilmeyecektir.

İzmir fabrikaları da sergiye iştirak etmektedir. İzmir şark senayi fabrikaları müdürü umumisi Saip Bey de dün şehrimize gelmiştir.

Sergide bir kısım fabrikalar da dekorasyonunu başkalarına göstermek için son günü beklemektedirler. Bir dekor için 500 liraya kadar sarfeden vardır.

Sergide telefon şirketi de umumî santraller tesis etmektedir.

Tütüncüler ne istiyorlar?

Aldığımız malûmata nazaran tütün encümeni içtimasında tütün ziraat ve ihracatını mahdut bir sabaandan mütalea etmiş bütün tütün ziraat ve ihracatını gözden geçirmiştir.

Mısır'a son günlerde tütün ihracatının azalmasının sebepleri ve Mısır'la Yunanistan arasında vukubulan anlaşmanın şekli tetkik edilmiştir.

Bundan sonra Çekoslovakya'ya bu sene yapılacak tütün ihracatımız üzerinde görüşülmüştür.

Yunanlıların teklif ettiği tütün ziraatinin her iki hükûmetçe de tahdid meselesi üzerinde iki saat kadar müzakere cereyan etmiş ve içtima akşam geç vakit başka bir güne bırakılmıştır.

Yumurtaçılar

Ticaret odası yumurtacılar ihtisas komisyonu dün Odada bir içtima yapmıştır.

Bu içtimada yumurta ticaret ve ihracatında ne gibi tedbirlerin alınması lâzımgeldiğini tespit etmişlerdir. Komisyon içtimalarına devam edeceklerdir.

Vekâletten soruldu

Muamele vergisinin muafiyetler faslında arpa mısır, darı, prinç...v.s. hububat muamele vergisinden hini ihracında muafit denilmektedir. Ticaret borsası bu hububatın ne gibi mevat olduğunu Ticaret odasından sormuştur. Odada yaptığı tetkikat neticesinde bu suale cevap verememiş ve keyfiyeti İktisat vekâletinden sormuştur.

Faaliyetin hulâsası

Konsorsiyum heyeti umumiyesi bugün bir içtima yapacak ve icra komitesinin 15 günlük muamelâtın tetkik edecektir. Konsorsiyum son altı aylık faaliyetini mukabala heyetinin tirsiri, ithalât ve ihracat vaziyetinin hakkında bu içtima nihayetinde matbuata izahat verilecektir.

Niçin azaldı?

Ticaret odasıncı hazırlanan bir raporda memleketimizin ithalât ve ihracat vaziyetine temas edilmektedir. İlk üç ay ihracatımız ithalâta nazaran bir az farklı olmuştur. Bunu takip eden aylarda ihracat azalmıştır. Umumiyet itibarile gerek ithalât ve gerekse ihracat geçen seneye nazaran azdır.

Ihracat azlığı bu sene pamuk, tiftik, ayon, av derileri gibi bazı maddelerin az miktarda ihraç edilmesinden ileri gelmiştir.

Tütünlerimiz

Atina Ticaret odası İstanbul Ticaret odasına Balkanlarda bir iktisadi anlaşmayı terviç eder yollu bir mektup göndermiştir.

Şimdilik ithalâtın tütün ticaretine üzerinde yapılması teklif edilmektedir.

İstanbul ticaret odası Atina ticaret odasının bu teklifi üzerine meseleyi tetkik etmeğe başlamıştır.

Dün ticaret odasında tütüncüler encümeni toplanmış bu meseleyi müzakere etmiştir. İlk içtimada hiç bir buata izahat verilecektir.

Sünnet çocukları

Himayeyi Etfal Cemiyeti heyeti merkeziyesi bugün saat 14,5 da toplanacaktır.

Sünnet edilecek 38 çocuğun hitan cemiyeti hakkında görüşülecektir.

Müessif bir irthal

Müskirat inhisarı umum müdürü Asım Beyefendinin haremi Rana Hanımefendi müptelâ olduğu hastalığından kurtuluyorak pek genç yaşında irthal etmiştir. Cenazesi bugün saat 11 de Asım B. in Çiğirdeki kanisinden kaldırılarak Fatih çapınıden cenaze namazı kılınıldıktan sonra makbere mahsusasına defnedilecektir.

Asım Beyfendiye ve bütün efradı ailesine taziyetlerimiz beyan eyleriz.

İntiharlar

Bu salgınla mücadele edilecek..

"Akıl hıfzıssihhası" cemiyeti neler hazırlıyor?

Şu son sıralarda intiharların bir salgın haline aldığı görülüyor. İntiharlarla ciddi surette mücadele etmek maksadile teşekkül eden "Akıl Hıfzıssihhası" cemiyeti, yakın zamanda faaliyete geçmeğe karar vermiştir.

Cemiyet, bir de nizamname hazırlamıştır. Bu nizamnamenin birinci maddesinde cemiyetin, Akıl hıfzıssihhası namile teşessüs etmiş imli ve terbiyeli bir cemiyet olduğu tasrih edilmiştir. Cemiyet Türk gençliğinin fikri hıfzıssihhasına yarayacak ilmi mesaiide bulunacak, gençlik ruhiyatı ile meşgul olarak hayatın muhtelif devirlerinde dimağın neşvünümasını tehlikeye koyacak amilleri tetkik ederek onlara karşı tedbirler araştırarak, çocuklukta ve gençlikte görülen muhtelif buhranların amillerini araştırarak bu buhranların izalesi için çareler bulacak, memleketimizde çocuk zekâ mıkması hazırlayacak, normal çocuklar üzerinde ruhi tetkikler yaparak nesriyatı bulacaktır. Cemiyet bu vazifeleri salâhiyetler mütehasıslardan mürekkep bir heyeti ilmiye vastasile ifa edecek ve tetkikatını vasıta neşri ekfârı olacak mecmuası ve risalelere yapacaktır. Diğer memleketlerdeki akıl hıfzıssihhası cemiyetleriyle de münasebette bulunacak, beynelmille kongrelere iştirak edecektir. Cemiyetin aslı, yardımcı, fahri namiledi üç nevi azası vardır. Aslı azanın emrazı asabiye mütehasısları, ruhiyat ve terbiye mütehasısları, terbiyeciler, içtimaiyatçılar, tabibi adiller, mektep doktorlarından olmaları şarttır.

Yeni şeyler çıkıyor

Lâleli apartmanları arkasında bir müddettenberi taharriyat yapılmaktadır.

Bu ve diğer asariatika taharriyatı hakkında müzeler müdür muavini Arif Bey demıştır ki:

— Yapılan taharriyat neticesinde yanan Balaban ağa, çamiinin işgal ettiği arsada daire şeklinde bir bina bulundu.

Bu bina Bizans devrine aittir ve bu devrin bir çok aşarını ihtiva etmektedir. Bulduğumuz aşarın mühim bir kısmı 14 nüce aşar aittir. Fakat âs(l binanın hangi tarihte inşa edildiği henüz anlaşılmamıştır.

O civarda böyle bir mabedden mevcut olup olmadığını anlamak için yeniden tetkikat yapılacaktır. Bu binadan çıkarılan aşar kıymet itibarile de mühimdir.

İnhisarda

Tütün inhisarının Ekspert kursunda bir kaç güne kadar tedrisata başlanacaktır.

Maarifte

Gençlik

Eminler kongresinde nelere karar verildi?

Mekteplerde vâsi spor teşkilâtı yapılacak

Ankara maarif emirleri kongresinde lise ve orta mekteplerin spor ve izci teşkilâtı mevzubahs olmuş ve bu hususta mühim kararlar verilmiştir.

Haber aldığımız göre her lise ve orta mektep için bir spor sahası vücade getirilecek, asıl binanın müstemtilâtından olacaktır. Bütçe müsait olursa her vilâyet lise ve muallim mektebi kendi sarfiyatından olmak üzere tasarruf ettiği meblağ ile jimnastik alâti tedarik edecektir. Kabataş lisesi yanındaki halen kömür deposu olan yer, satın alınarak bir terbiyeci bedeniyeh sahası vücade getirilecektir.

İzçiliğe çok ehemmiyet verilecek, yazın seyahatler tertip edilecektir. Anadolu'nun muhtelif yerlerine tetkik seyahatine çıkılacaktır.

Liselerde sporun daha muntazam bir şekilde yürütülmesi için cenebi mütehasıslar getirilmesi kararlaştırılmıştır. Haricteki küleplere talebe gidemeyeceği için mektep dahilinde talebe her türlü sporla meşgul olabilecek vasaiti bulacaktır. Mekteplerde spora çok ehemmiyet verilecek hiç bir talebenin sair küleplere girmesine müsaade edilmeyecektir.

Mektepler ne zaman açılacak?

Maarif vekâletinden gelen bir tamimde bildirildiğine göre bu sene lise ve orta mektep ikmal imtihânları Eylülün birinci haftasında bitirilmiş olacaktır. Mekteplerin açılması teşehir etmiyecek, 1 teşrinievvelde derslere başlanacaktır.

Muzaffer B.

Ankara maarif emirleri kongresinden avdet eden şehrimiz maarif emini Muzaffer B. bugün makamına gelerek vazifesine başlayacaktır.

Darülfünun islahatı

Aldığımız malûmata nazaran Darülfünunda barem kanunu teşrinievvelde tabika başlanacaktır. Eminlik intihabını müteakip divan azaları arasında da değişiklikler olacaktır. Darülfünun işleri hakkında alâkadarlar bîhyük bir ketumiyet muhafaza etmek tedirler.

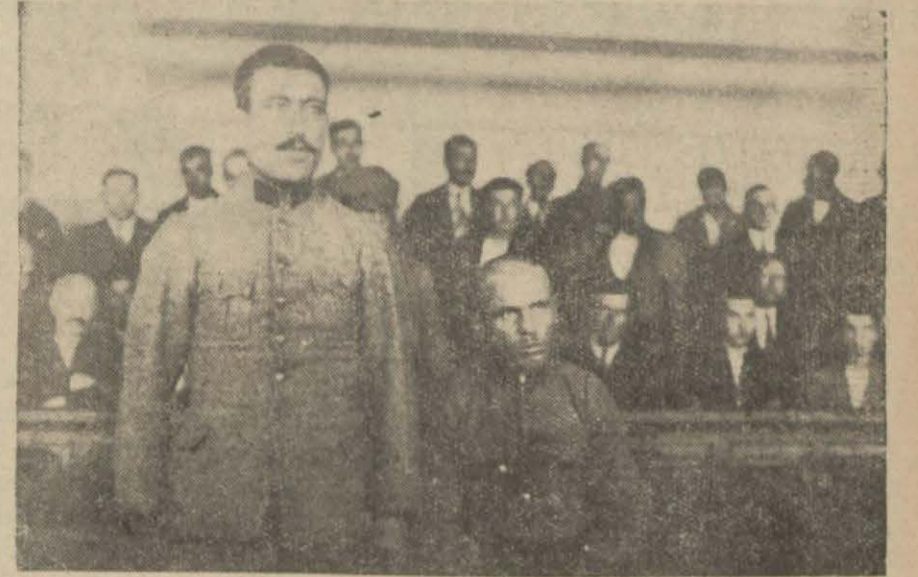
Bizim duyduğumuz göre maarif vekâletinin bir müddet için tehir ettiği Darülfünun islahat projesini yeni divan baştan tetkik edecek ve yeni bir proje esas hazırlayacaktır.

Konya nakil

Tokatta askeri lise, bu ders senesi başlangıcında Konyaya nakledilecektir.

Bir mektep kapatıldı

Aksarayda bulunan Turan orta mektebi şeraiti lâzımye haiz muallimler istihdam etmediklerinden hükûmetçe kapatılmıştır.

Adamı nasıl kesip başını gövdesinden ayırdılar?

Kesik baş vak'asını yapanların dün muhakemesine başlandı.. Katiller ne diyorlar?

Bakırköyüne tâbi Osmaniyeh köyünde gimento fabrikasının toprak kısmında kırmızı mendile sarılı kesik baş bulunmuştu. Gazetelerde günlerce dedikodusu devam eden bu kesik başın çok geçmeden sahibi meydana çıkmış ve Ömer isiminde birine ait olduğu anlaşılıştı.

Ömerin katli hâdisesi etrafında tahkikat yapan jandarma, dört kişiyi Ömerin katili olarak itham altına alarak tevkiç etmiştir. Bunlar Küçük Ömer, Sinan, Ahmet ve Şaban isimindeki şahıslardır. Küçük Ömerin jandarma tarafından cinayetine itiraf etmeme maksadile atılan dayak neticesinde vefat ettiği anlaşılmıştır. İsticvap yaptıkları iddia edilen jandarma Kürt Hüseyin ve Pehlivan Hasanın mevkufen muhakemelerine lüzum görülerek her iki davaya ait evrak tevhidin Ağırceza mahkemesine tevdi edilmiştir. Dün Ağırceza mahkemesi Ömerin katili Küçük Ömerin arkadaşları Sinan, Şaban ve Ahmedin muhakemelerine başlamıştır.

İnkâr

Maznunlardan Ahmet ve ötekiler gibi her şeyi inkâr ediyor, gözçülük etmediğini, esasen vak'a gecesinde bulunmadığını söylüyor.

Halbuki mazbut ifadesine nasıl kafassızlık ile vurulmuş kesildikini, ertesi günü mendile konarak fabrika civarında bir yere bırakıldığını tafsilâtle anlatıyor.

Şabanın vekili, müvekkilinin gözçülük etmeğe esasen sihhat müsait olmadığını iddia ederek muayenesini talep etti.

Maznun Sinana aletli katil olan kazma ve çapa gösterildi. Sinan bunları teşhis etti.

Müttektbin jandarma tahkikat evrakı ve zabıt varakaları okundu. Bundan sonra da şahit olarak çağırılan jandarma onbaşı Emin ve Hulûsi Ef. ler dinlendirildi.

Hulûsi f. "dördünün aralarında anlaşılıp Ömeri öldürdükleri" kanaatinde olduğunu söyledi. Reis bu kanaatın kendisine nerden geldiğini sor du.

— Sinan her şeyi anlattı.. cevabını verdi.

Bundan sonra daha bir iki jandarma isticvap edildi. Bildiklerini söylediler.

Müddeiumumi bunun üzerine tahkikatın tevsiç için dayaktan ölen katil Ömerin hapisanedeki itirafatını dinleyen Kâmil Ef. nin ve Bakırköy hükûmet tabibi Saif ve İrfan Beylerin ifadelerine müracaat edilmek üzere celplerini istedi. Mahkeme, bu talebi kabul etti ancak gününde uzağı görümemek hassası mevcut olan Ahmedin tibben muayenesine de lüzum gördü ve iddia makamının talep ettiği şahitlerin celbi için muhakemeyi 24 ağustosa talik etti.

İşkence yapılmış mı?

Bakırköy kesik baş cinayettinin başlıca faili olan Küçük Ömer tevkifiyeye getirildiği sırada Müddeiumumi milige müracaatla Bakırköy jandarma karakolunda kendisine işkence edildiğini babsederik tahkikat icrasını istemiştir. Aradan çok geçmeden Küçük Ömer, hapisane hastanesinde ölmüştü. Bunun üzerine cesedi morga nakledilerek yapılan tetqiq neticesinde işkence neticesinde öldüğü anlaşılmıştır. İşkence yapılmış mı? İddiasına jandarma Hasanla Pehlivan Hüseyinin mevkufen muhakemelerine lüzum görülümüştü.

Dün, Ağırceza mahkemesi huzurunda bu Hasanla Pehlivan Hüseyinin muhakemelerine başlamıştır.

Okunan Tıbbi adli raporlarına nazaran, Küçük Ömerin duçar olduğu şedit işkencelerin tesirile öldüğü anlaşıyor.

Mahkemede Ömerin vefatından evvel verdiği istida okundu.

Hüseyin bu iddiaya ne diyeceği hakkında reisin sorduğu suale cevaben şunları söyledi:

— Kesik baş vak'ası olmuştu. Ben de merak ettim. Görmeğe gittim. Sonra failer de yakalandılar. Benim başka bir şeyden haberim yoktur.

Bundan sonra pehlivan Hasan dinlendi. Bu da dedi ki:

— Kimseye dayak atmadım. Kesik baş cinayettinin failini meydana çıkarmaya çalışıyordum. Bana bu itiray gerek bağlayarak yaptılar.

Bunun üzerine maznurların ifadeleri raporlar ve keşif evrakı okundu.

Maznurlar vekili Nuri B., henüz kendilerine tebliğat yapılmıyan şahitlerin bizzat cebeliderek ifadelerini alınmasını talep etti ve bu talep kabul edilerek şahitlerin celbi için muhakeme 24 ağustos tarihine bırakıldı.

Bir kantar modasıdır gidiyor ama sonu ne olacak?

Ne ortada kimse var, ne şikâyet edecek makam!

Son zamanlarda vapur ve tren iskele ve istasyonlarında ve muhtelif yerlerde 5 kuruş tartan otomatik teraziler görüyoruz. Fakat bunların doğru tartmadıklarından ve hatta atılan çeyreklerle mukabil ekseriya ne çeyreği iade ettiği ve ne de vezin karnesi vermediğinden şikâyet edilmektedir. Nitekim geçen cuma akşamı Haydarpaşa vapur iskelesindeki kantar bir çok çeyreği aldığı halde kart iade etmemiş ve çeyrekleri kasa sma indirmişti.

Bu vaziyet karşısında vapur iskelesi rekeri yananlar vapur iskelesi kişi memurluğuna baş vurarak şikâyetle paralarını almak istemişlerdir. Fakat memurluk bu kantarların idareye ait olmadığını ve bir Alman tarafından konulduğunu ve kendileriyle hiç bir alakası olmadığını tabii olarak söylemişlerdir.

Bu vaziyet karşısında söylenecek söz şudur: bu makinalar için hangi makam müsaade vermiş ve yukarıda yazdığımız hâdis karşısında paraları yananlar nereye müracaat etmelidir?

Milliyet

4 AGUSTOS 1930
IDAREHANE — Ankara caddesi
No: 100 Telgraf adresi: Milliyet, İstanbul.

Telefon numaraları:
İstanbul 3911, 3912, 3913

ABONE ÜCRETLERİ
Türkiye için Haric için
3 aylığı 400 kuruş 800 kuruş
6 " 750 " 1400 "
12 " 1400 " 2700 "

Gelen evrak geri verilmez
Müddeti geçen nüshalar 10 kuruş
ur. Gazete ve matbaaya ait işler için
müdüriyete müracaat edilir.

Gazetemiz ilanların mes'uliyetini
kubul etmez.

Bugünkü hava
Dün hararet en çok 29 en az
derece idi. Bugün hava açık
olacak ve rüzgâr poyraz esecektir.

Güzeller Amerikada

Eh! Allah kimde varsa bağış
asm, bizim güzellik kuralımız
Amerikaya varmış. Oradan
jenübü Amerikaya geçecek ve
Üyü dö Janeyrodaki intihaba
öğüs gelecek. Diğer taraftan
29 güzellik kuralımız Feriha
'evfik Hanım da 929 güzellik
nüsabakası için Amerikaya git-
ti ve bu tedahüle kalmış olan
nüsabaka dön Galveston şehrin-
e icra edildi. Neticenin ne ol-
duğunu bilmiyoruz. İşin tuhaflı-
kını Zaro ağa da güzelleri se-
ecek hakem heyetine dahil i-
miş. Fena değil ama biraz da
a genç hakem bulunabilirdi, de-
mi mi?

Ben size bir şey söyleyeyim
ü?.. Vakıta tezeyyün ve güzel
örümek meraklı insanların tab-
nda vardır amma:

— Bakınız ben ne kadar gü-
elimi!

Dercesine kendini âleme gös-
mek için de insanın beheme
al kadın olması lazımdır. Bu
eseleyle benim erkek aklım bir
irli ermiyor.

Hesap, kitap!

Bizde ötedenberi sairler zü-
ürt ve hesapsızdır. Bunun Ah
et Hâsim B. Ef. gibi istisnaları
ması bahsettiğimiz kaideyi ih-
l etmez. Tabii böyle hesapsız-
ların ağzından hesaplı söz
kmaz. Nitekim ismini bilme-
ğim bir şair şöyle dememiş
dir?..

— Halka böyle telkin verince
bii ondan iktisat ve tasarrufla
ir hareket beklenemezdi. Lâ-
n bakalım Yuhüdicede böyle
çma söz var mıdır?..

Onun içindir ki İktisat Cemi-
tinin bastırıp azasına bedava
ıktığı hesap defterleri pek

Sigortacı!

Bu Amerikalılar yaman şey-
ler vesselâm!.. Alimallah şey-
tana pabucunu ters giydirdiler.
Bakın şu Parker keratasının ba-
na anlattığı hikâyeye! Herif
ne yapmış biliyor musunuz, en
aziz arkadaşın bile bir iş için
faka bastırması. Bir gün bu Par-
kerle oturmuş sigortacığa da-
ir konuşuyorduk. Benim sigor-
tacı olduğumu bildiği için dedi-
ki:

— Bak, azizim benim başun-
dan da bir sigortacılık vak'ası
geçti; hiç böyle şeyye tesadüf
ettin mi?..

Benim Mortimer isminde bir
sigorta komisyoncusu abbamın
vardı. Bir gün bununla bir lo-
kantada karşı karşıya oturu-
rken şeytan dürttü ve dedim ki:
— Kuzum Allahım seversem
sen her zaman her şeyi sigorta
ederim diye övünüp durursun.
Hadi bakalım şu benim havana
paketimi de yangına karşı si-
gortaya edebilir misin?

— Hay hay!.. Derhal! Dedi.
— Bu kutu da 50 havana var.
Hepsi altmış dolar. Taksit ola-
rak ne vereceğiz!..
— Senede 10 dolar...
— Üstüüüh... Amma pahalı!
— Pahalı ama tehlikesi çok
büyük!..
— Peki kabul ediyorum.

Mortimer derhal kağıda kale
me sarıldı ve makbuzu doldur-
du. Sonra başka şeyler konu-
şmağa başladı. Ve ben kutuyu
açarak bir tane ona ikram ettim
bir tane de kendim yaktım.

Aradan hayli zaman geçmiş-
ti bir gün bu zatı şerife bir mü-
samerede rast geldim..

— Hah, dedim seni gördüğü-
me öyle sevindim ki... Biliyor-
sun ya bir gün sana bir kutu ha-
vanamı yangına karşı sigorta
ettirmiştim. Hemen ertesi günü
geldiler benden on dolar krp-
tilar... Fakat hiç ümit etmez-
sin Mortimer'ciğim o günden
sonra öyle bir felâkete maruz
kaldım ki..

— Deme yahu!.. Vah vah, ne
oldu...
— Bir yangın oldu! Havana
kutusu cayır cayır yandı.

— Geçmiş olsun, sen sağ ol!

hoşuma gitti. İçimizde bir çokla-
rımız hesap tutmak isteriz de
ne yapacağımızı bilmiyoruz. Bu
defterler bunun için yegânedir.
İnsan bir ay hatta bir hafta mas-
rafını yazsa artık bir daha bu i-
tiyattan vazgeçemez ve bir iki
aylık masrafını gözündünde tuta-
bilen adam da nerelere fuzulî
para sarfettiğini görmek tasarru-
fları imkânını elde eder.

Evvelce de yazmıştım, bizim
için gaye Yahudi gibi kazanıp
çingene gibi yemek olmalıdır!..
FELEK

MÜNAKASA
İsmet Paşa Hz.nin
nutku

64 üncü haftanın 2 ncilğini
Darüşsafaka lisesinden 76 M.
Hayri B. kazanmıştır. Yazısı
şudur:

Bu haftanın en mühim haberi
İsmet Paşa Hazretlerinin An-
kara hukuk mektebinde söyle-
dikleri çok mühim nutuktur.

Top başında olduğu kadar ye-
şil masa başında da diplomasi
âleminde bütün cihanı hayrette
bırakan İsmet Paşa, memleket
meselerini çekik gibi sırsıl-
maz düsturlar halinde dosta ve
düşmana telkin etti.

— Şark hâdisesi münasebetle
söylediği şu kuvvetli cümle çok
bariz olarak mes'ulle gayri mes-
ulü tefrik edebilir:

— "Dostluk mebdeli hudutlar ü-
zerinde emniyet ve yekdiğeri-
nin asayişine suikasttan çekin-
mektir."

Her şeyde olduğu gibi millet,
devlet otoritesine aksilâmeller
karşısında çok hassastır. Hayal
perest siyaset madrabazları ve
cahil baldırı çıplaklar hükûmet-
in kat'i kararını büyük devlet
adammı ağzından bir kere
daha öğrensinler..

Yeni neşriyat
REFİK SPOR

Nafia Vekili Recep Beyefen-
dinin spor işlerimiz hakkındaki
beyanatı ve spor haberleriyle
intişar etmiştir.

İrtihal

Antalya valisi Nazikî zade Ahmet
Cemal Bey uzun müddetberi müp-
telâ olduğu kanser hastalığından şifa-
yap olamayarak Ereğli'de Sahra-
yıcıdette köşklarinde vefat eylemiş
ve Sahrayıcıdette kabristanına defnedil-
miştir.

Müteveffaya Allahın rahmetini ve
keder görmüş ailesine sabırlar dileriz.

Beyiktaş sulhi ierisinde:
Maheuz ve satışı mukarrer 1648
numaralı açık Fiyat otomobili 9
Ağustos 930 cumartesi günü saat
14de Taksim meydanında satılca-
ğından talip olanlar mahallinde ha-
zır bulunacak memurine müracaat-
ları ilân olunur.

ZAYİ ÇEK

British Overseas üzerine mósyo
J. Kopeliovitch namına çekilmiş 35
İngiliz liralık 64035 numaralı çek
Beyoğlu ile İstanbul arasında zayı
olmuştur.

Eulan za için hiç bir kıymeti
olmayan mezkûr çekin İstanbul Tü-
tün Gümrüğünde 2 numarada Fintzi
Efendiye getirdiği takdirde iyi bir
mükâfata memnun edilecektir.

Dr. Horhoruni

Beyoğlu Mektep sokak No 35
meyuane sabahtan akşama akad.

Beyoğlu orman idaresinden:

Müsadereli emvalden ke-
merburgaz ve Fmdıklıda bulun-
nan 1000 adet çubuk ve 17 çeki
meşe odunu müzayedeten satıl-
maktadır. Taliplerin Beyiktaş or-
man idaresine ve ihale günü 7/
8/930 de Beyoğlu Kaymakamlı-
ğında müteşekkül orman müza-
yede komisyonuna müracaatle-
ri.

"Milliyet" in eğlenceleri

1	2	3	4	5	6	7	8	9											
									K	T	O	K	A	T	T				
									I	Z	T	A	R	N	E				
									N	D	O	L	M	A	N				
									Ö	E	S								
									A	K	A	N	C	A	A				
									T	A	M	D	B	O	L				
									I	L	E	E	I	L	E				
									L	E	A	R	A	U	N				
									A	M	I	N	B	A	K	I			

Bugünkü yeni
bilmecemiz
Dünkü bilmecemizin
halledilmiş ekli

SOLDAN SAĞA:
1 — Çalgı (3). Baş (3).
2 — Şeref (3).
3 — Sersem (5).
4 — Genişlik (2). Kavga (3). No-
ta (2).
5 — Kadın (3). Vücut teri (3).
6 — İşkence (4). Derece madeni
(4).
7 — Garaj (3). İhtiyar (3).
8 — Erkek (2). Etajer (3). Nota
(2).
9 — Aksı (5).

YUKARDAN AŞAĞI
1 — İncelik (7).
2 — Beygir (2). Adamak (5).
3 — Ekmek (3).
4 — Hükümdar (3). Nota (2).
5 — Derya kuzusu (5). Trabzon-
lu (3).
6 — Bir meyva (3). Nota (2).
7 — Karekter (3).
8 — Erkek (2). Hastahane (5).
9 — Açlık (7).

ANADOLU
SIGORTA ŞİRKETİ
Türkiye İş Bankası tarafından teşkil edilmiştir
Yangın - Hayat - Nakliye - Kaza - Otomobil - mes'uliyeti
mallye Sigortalarını kabul eder.
Adres: 4 üncü Vakıf han İstanbul
Telefon: İstanbul — 531 Telgraf: İmtiyaz

Cinsi	Azami Kilo	Asgari Kilo	kapalı zarflı
1 Ekmek	10000	9000	aleni münakaşa
2 Bulgur	10000	8000	" "
3 Piring	4000	3500	" "
4 Sade	2400	2000	" "
5 Fasulya	4000	3500	" "
6 Nühüt	4000	3500	" "
7 Mercimek	5000	4000	" "
8 Arpa	6000	5000	" "
9 Saman	3000	2500	" "
10 Ot	6000	3500	" "

8 No lu Bitlis Jandarma mektebi müdüriyetinden:
Bitlis Jandarma mektebine mahsus yukarda yazılı on kalem erzak kapalı
zarf ve aleni münakasaya konulmuştur. İhale 19 ağustos 930 pazartesi
günü Bitliş belediye dairesindeki komisyon mahsusunca yapılacaktır.
Talipler mezkûr komisyon riyesetine müracaat etmeleri lazımdır şartname
mektep müdüriyetinden verilir.

Vilâyet daimî encümeninden

İnönü şehriyatı mektebi talebesine elbise imal ettirilmek üzere
muktezi dörtüç elli metro kumaş numune ve şartnamesi vechile
20 ağustos 930 çarşamba günü saat onbire kadar münakasaya
konulmuştur. taliplerin encümeni vilâyete müracaatları.

Vilâyet daimî encümeninden

İnönüşehriyatı mektebi talebesi için imal ettirilecek İki yüz çift
dahili ve iki yüz çift baricel ayakkabı numune ve şartnamesini
tevfikan 20 ağustos 930 çarşamba günü saat on bire kadar mün-
nakasaya konulmuştur Taliplerin encümeni vilâyete müracaatları.

Konya ovası sulama idaresi müdürlüğünden

Çurma karyesi civarında birinci esas kanalın yedik ve harklar
rındaki imalatı sinaiyenin tamiratı 930 senesi Ağustosun 18 inci
pazartesi günü saat 16 da ihalesi icra edilmek üzere vahidi fiyatla
aleni surette münakasaya vaz edilmiştir. Kıymeti muhammense or-
lan 4607 liranın % 7,5 olan 346 lirayı veya hükümetçe makbul
ve muteber bir bankanın kefalet mektubunu vakt ihaleden mu-
kaddem idare veznesine teslim ve şerati fenniye hakkında maluma
almak isteyenlerin her gün vakti muayyenede kılma idaresine
müracaatları.

"Milliyet", in edebi romanı : 38

Mahmut Yesari

— Ferhüdeden buna ne?
Nevres Vacit, ağabeyisini
erhametle süzdü:
Ferhunde Belmayı kıskırta-
ktr.
— Nasıl olur? Arkadaş!..
— Kâfi sebep değil mi? Ka-
naların arkadaşlıkları, dostluk
rı, düşmanlıkları kadar belki
iha fazla zehirli, iğnelidir.
— Hürrem Hakkı, boynunu büyük
üstü:
— Öyle..
— Şimdi ne yapacaksın?
— Feyyaza telgraf çekeyim
i?
— Ne diye?..
— İkinci mektubumu alma-

dan birinci mektubumda yaz-
dıklarından birine teşebbüs et-
me! diye yazarm.
— İkinci mektubunda ne ya-
zacaksın?..
— Neye karar verirsek..
— Demek ben de düşünce-
ğim?
— Rasih'e de soracağım, o-
nun da fikrini alacağım.
— Nevres Vacit'in dudakların-
daki yarı müstezhi tebeşüm
kayboluverdi:
— Fena da etmezsin!
— Hürrem Hakkı, tek gözlüğü-
nü çıkardı, sol gözüne taktı:
— Alay etmiyorsun ya?
— Hayır!

— Oğlunun fikirlerini saye-
ni dikkat mi buluyorsun?
— Bir hayli..
— Ne itibarla?
— Rasih, bir ihtiyar gibi dü-
şünüyor.
— Gücenne ama, bu, biraz da
senin kabahatin!
— Mersi!..
— Darılma, dedim. Burada,
bu sükün inziva havası içinde
büyüyen bir çocuğun genç kala-
bilmesi kabil mi?
— Fakat ben, onu zorla tut-
madım ki.. Yorgun ruhlu ya-
radılmış.. Hayata karşımağa
korkuyor. Belma, Ferhunde ol-
masalar, sokağa bi'e çıkmıya-
cak!
— Hürrem Hakkının dilinin ucu-
na gelmişti:
— İşte bunda yanılıyorsun!
— Diyecaktı. Lâkin Rasih Nev-
res'in sırrını fasetmiyecaktı.
Yeğenine söz vermişti. Yalnız
Rasih Nevres'in sinsliğini, her
tarafı idare edisteki meharetini
ni takdir etti.
— Rasih Nevres, meskenetine
babasını inandırmıştı. Hürrem

Hakkı, sırf bir cevap vermiş ol-
mak için:
— Evet, dedi.
* * *
— Hürrem Hakkı Bey, bahçiva-
na sordu:
— Rasih Bey, daha gelmedi
mi? Ne tarafa gitti?
Bahçıvan, bön bön bakıyor-
du:
— Gittiğinin bile farkında de-
ğilim, beyefendi.
— Hürrem Hakkı, kızmıştı. İçin
den küfür ederek uzaklaştı. Ka-
pı önünde hizmetçi kıza tesadüf
etti:
— Küçük bey odasında mı?
— Hayır, beyefendi, daha gel-
mediler.
— Hürrem Hakkı, saatini çıkar-
mıştı:
— Bu vakitte nerede kalır?
Giderken gördün mü?
— Hizmetçi kız, önlüğünün u-
cunu parmaklariyle gizli gizli
katlayıp açıyordu:
— Gördüm. Bir şey söyleme-
diler.
— Hürrem Hakkı Bey, sağ yum-
ruğunu sol avucuna hiddetle

Hizmetçi kız, korkarak ge-
riledi:
— Anlıyamadım, Beyefen-
di.
— Hürrem Hakkı, biraz ileri
gittigini hissetmişti; sesi yu-
musadı:
— Kızım, senin iyiliğin için
söylüyorum. Bir hizmetçi kız,
bilhassa senin gibi böyle cin ba-
kışlı bir kızın dalgınlığı, daha
doğrusu kayıtsızlığı hiç doğru
değil. Evin küçükbeyinin ne-
reye gittiğini nasıl oluyor da,
bilmiyorsun?..
— Hizmetçi bunun, Rasih
Nevresle aralarında bir alâka-
nın mevcut olması ihtimali dü-
şünümlere sorulduğuna zannet-
mişti, hemen sildindi:
— Kendileri söylemezlerse,
nasıl bilirim, efendim?
— Bu hassasiyet, kızın sürati
intikali ile zekâsını gösteriyor-
du, Hürrem Hakkı, güldü:
— Söylemek mi lâzım, yav-
rum?.. Onu, sen anlayacaksın.
Belki de anlamışsındır!
— Hizmetçi kız, boynunu büyük
tü:
— Bilmiyorsun efendim!
— Peki.. Rasih Bey, bugün
ne renk esvap giymişti.
— Kursunî benekli gümüştük
rini..
— Ne renk kravat takmıştı?
— İnce şerabî çizikli barut
kıravatını..
— Hürrem Hakkı, cebinden tel
gözlüğünü çıkardı, sol gözüne
taktı, dikkatle baktı:
— Peki, ben, dün ne renk es-
vap giymiştin?..
— Hizmetçi kız, başını eğdi, ce-
vap vermedi. Hürrem Hakkı,
portföyünü çıkarmıştı, bir lira
uzattı:
— Al.. Hakkettin.
— Kız, tereddütte duruyordu:
Hürrem Hakkı, ısrar etti:
— Nazlanma yal..
— Fakat kızın hâlâ parmakla
rile önlüğünün ucunu katlayıp
açtığını görünce, lirayı önlüğün
cebine koydu:
— Ne çekiniyorsun, yavrum!
— Mersi, Beyefendi.
— Şimdi bir şey soracağım
Rasih Bey, bu esvabı geydiği
(Bitmedi)

